

Dátum, ktorý zmenil svet

Miroslav Čaplovič

© Perex, a.s.

Vravieva sa, že 11. september 2001 zmenil svet. Bez širších súvislostí je to nedopovedaná veta. Atentáty zmenili Ameriku. A keďže Spojené štáty sú najsilnejšia veľmoc

sveta, od tohto faktu sa odvíja päť rokov pokračujúci film v boji proti terorizmu: najprv vojnou proti niekdajšiemu afganskému režimu, pre ktorú mali ostatní pochopenie; neskôr vpádom do Iraku, čo spôsobilo vážnu transatlantickú roztržku.

Svet sa začal meniť, lebo Američania za žiadnu cenu už nikdy nechcú pripustiť, aby sa ich územie menilo na krvavé ruiny.

A keď onedlho po tragédii George Bush vyhlásil, že kto nie je s nami, ide proti nám, nalinkoval tým trasu pochodu ešte nenapísaných dejín.

Sled udalostí po jedenástom septembri zasadil vážny úder Európe. Svetadiel, ktorý veril, že porážka Hitlera, pád železnej opony, skončenie vojny v bývalej Juhoslávii a záver kosovskej tragédie sú v dvadsiatom storočí zároveň trvalou bodkou za násilím do budúcnosti, sa zmyšľil. Kvety, ktoré pred piatimi rokmi kládli pred americké veľvyslanectvá, kruto rozkvetli aj na miestach bombových útokov v Madride a potom v Londýne. Vtedy si Európa poriadne uvedomila, čo je to teror v samovražednej podobe.

Atentáty na oboch stranách Atlantiku pritom priniesli nielen obeť, ale uškodili aj samotným moslimom, v mene ktorých si falošne privlastňuje právo vydávať pokyny k vraždeniu Usama bin Ládina a jemu podobní. Vznikla otázka, či toto nie je vojna náboženstiev. Islam ako vierovyznanie dostal úder, hoci pre milióny moslimov sú Spojené štáty a Európa miestom pokojného života s ich slušným správaním. Ládina Al-Kajdá pre nich dosiahla to najhoršie, ak sa niekto pýta, či po tom, čo kedysi v ranom stredoveku prichádzali do Európy cenní arabskí učenci, sa teraz na starom kontinente usádzajú kazatelia smrti.

Teroristi musia vedieť, že ich boj má šancu byť jedine večnou pomstou bez víťazstva. My sa musíme snažiť o víťazstvo bez pomsty.

mcaplovic@pravda.sk

Glosy Poistka podľa ceny

Xénia Makarová

© Perex, a.s.

Konkurencia na trhu povinného poistenia áut je od konca roka 2004 relatívne silná. Poistovne bojujú o vodičov štedrými bonusmi, vyhýbajú sa cenovým prírážkam pre častých vínnikov dopravných nehôd. Reagujú na to, že vodiči sa pri výbere poistky orientujú len podľa ceny. Je to správny postup?

Za súčasných podmienok pre väčšinu majiteľov áut áno. Podstatou povinnej poistky je totiž aspoň sčasti nahradiť finančné škody po nehode. A to za vinníka poškodeným.

Preto pri výbere poistky majiteľa auta zaujíma najmä cena. Predpokladá totiž, že ďalšie služby s ňou spojené nebude využívať už on, ale niekto, komu spôsobí škodu.

Najmä pre ľudí, ktorí často jazdia do cudziny, je to však trochu skreslená predstava. Niektoré poistovne im totiž

v prípade nehody zabezpečia napríklad preklad policajného záznamu do rodnej reči. Prípadne za nich uhradia škody do vyššej sumy.

Pre väčšinu bežných šoférov toto ale neobstojí. Rozhodujúce takmer na 100 percent je to, aby ich povinnosť daná zákonom stála čo najmenej. Navyše služby z poistky využije priemerný vodič raz za 12 až 14 rokov. Takto totiž štatisticky vychádza priemerná nehodovosť.

Aj keď domáce poistovne poukazujú na fakt, že výber podľa ceny nie je optimálny, je rozhodujúci pri výbere poistky aj v krajinách západnej Európy. Tam dokonca poistovne vychádzajú v ústrety najdôveryhodnejším vodičom tým, že im dajú zľavu aj za farbu auta či skutočnosť, že ho časť roka držia výlučne v garáži.

xmakarova@pravda.sk

Umenie možného

Dag Daniš

© Perex, a.s.

Politická debata vyvolaná deklaráciou proti extrémizmu začína byť trápna. A jalová. Nikto sa nevyjadruje k podstate veci. K tomu, že celá deklarácia je dielom SMK a politického tlaku Budapešti, ktorá situáciu účelovo dramaturizuje. Namiesto toho sa tu spustila paľba na SDKÚ, ktorá ako jediná deklaráciu nepodporila. Mečiar dokonca Dzurindu obvinil z populizmu.

Iste, Mečiar môže mať čiastočne pravdu. SDKÚ pri tejto téme zaujala pozíciu, ktorá je populárna a podľa drvicej väčšiny Slovákov správna. Pre úplnosť však treba dodať, že SDKÚ je jedinou stranou, ktorá si tento postoj mohla dovoliť. A zbierať na ňom body.

Ostatné strany sa nechali veľmi lacno a veľmi rýchlo zmanipulovať hrou SMK (a maďarskej diplomacie).

Dôvod? Čierne svedomie.

Ficov Smer má v zahraničí nálepku problémovej strany, ktorá zostavila problémovú koalíciu. Údajne s politickými extrémistami. Mečiar má podobný problém. Preto aj on prikývol. A jasná je aj Slotova SNS. Nemohla povedať nie. Aj doma, aj v zahraničí by ju trhali v zuboch. Koalícia hru SMK podporila pod tlakom – vlastných problémov.

Trochu prekvapujúci ostáva postoj KDH. Strany, ktorá sa považuje za ochrancu národných záujmov. Za hlasovaním KDH však netreba hľadať žiadne vyššie princípy či poctivú politickú logiku. Jednoducho, kresťanskí demokrati sú slabí. A závislí od spolupráce s SMK. Ako jej menší (a naivnejší) brat.

Hovorí sa, že politika je umením možného. V tomto prípade to určite platí. Dzurinda urobil to, čo mohol. S vedomím, že všetci ostatní buď nemôžu, alebo nevedia.

ddanis@pravda.sk

Čo píšú iní Nábor Al-Kajdá

BRUSEL - Teroristická organizácia Al-Kajdá urobí každý mesiac v Španielsku nábor troch mladých moslimov, ktorých posielajú do svojich výcvikových táborov, kde sa pripravujú viesť svätú vojnu. Počet nových španielskych mužských členov sa každý rok pohybuje okolo 30 až 40, pričom takýto jav možno

La Libre

pozorovať aj v Taliansku, vo Francúzsku, Veľkej Británii a predovšetkým v Belgicku.

Nábor sa robí prostredníctvom internetu alebo priamo v mestských štvrtiach obývaných imigrantmi. V prípade Španielska väčšina pochádza z Katalánska. Cieľom náboru je získať osoby na uskutočňovanie samovražedných útokov v Iraku a na výcvik v Afganistane, Bangladéši, Pakistane, Jemene a Somálsku. Po príchode do výcvikových táborov absolvujú výučbu najradikálnejšieho islamu a výcvik týkajúci sa výbušnín, organizácie a financovania teroristických buniek. Mnohí sa chcú pridať k Al-Kajdá, ale nie všetci sú ochotní spáchať samovraždu, a tak musí organizácia prijímať čoraz viac osôb, aby neprišla o svojich kamikadze.

DANGLÁROVE KRESBY NÁJDETE NA INTERNETE danglar.pravda.sk

Spomienky čitateľov na 11. 9. 2001: Osudový okamih

Mala som 16 rokov a prišla som zo školy, keď som uvidela v televízii dymiace WTC.

Sedela som ako priklincovaná pred televízorom a sledovala tú hrôzu. Mala som zimomriavky po celom tele a v momente, keď prvá veža spadla, som veľmi plakala. Priamo sa ma to netykalo, ale to tušenie tisícok obetí ma vtedy naozaj dostalo.

Veronika Michalková, Martin

Pri televízore som zostal do neskorej noci a stále som nemohol uveriť, že v 21. storočí ešte existujú ľudia, čo dokážu kvôli viere zabiť tisíce ľudí.

Peter, Kežmarok

V prvom momente som si myslel, že Američania zase

natočili akčný film: Čakal som, že príde nejaký „rambo“ a všetko bravúrne vyrieši a všetkých zachráni; žiaľ, nestalo sa. Pacho, Liptovský Mikuláš

11. september 2001 mnou nijako nepohol; len ďalšia udalosť, ktorá sa rozoberá v novinách... zato na 11. september 2005 nikdy nezabudnem. Pohreb môjho priateľa. Vtedy som pochopila, ako to bolí, keď stratíte niekoho blízkeho. Keď sa vás to osobne dotýka. ...zomreli tam ľudia, za ktorými niekto smúti. Preto mi už kreslené obrázky s lietadielkami nepripadajú vtipné.

Majka, Košice

Bol som akurát na dovolenke

v Tunisku. Vrátili sme sa od mora do hotela, zapli sme BBC a ... Vyzeralo to ako nejaký katastrofický film, ale na BBC predať filmy nie sú. Tak som začal čítať titulky v obraze. Mráz mi behal po chrbte celý deň. Igi, Zilina

Práve sme prišli ráno do redakcie, keď do miestnosti vbehla kolegyňa, zakričala, nech si pustíme telku, že do Twiniek v New Yorku narazilo dopravné lietadlo. Kolega, ktorý nedávno robil program s dvojčatami - speváčkami, Twinskami Dankou a Veronikou, sa prekvapene opýtal, čo robia baby v New Yorku a ako je možné, aby človeka zrazilo na letisku lietadlo. Práve v tom

okamihu, keď sme našli tv stanicu, ktorá to dávala v priamom prenose ešte ako veľké, ale obyčajné nešťastie, narazilo do druhej veže druhej lietadlo a bolo jasné, že obyčajné nešťastie to nebolo. Boli sme zmätení, ale aj šťastní, že Veronika a Danielka sú zdravé, aj sme sa na kolegovom omyle zasmiali, ale keď sme si všetko uvedomili, smiech nás na dosť dlho prešiel.

Eva, Bratislava

11. septembra som bola s teraz už expriateľom na Manhattane. V ten deň sme mali letieť domov. Ráno sme mali namierené ísť pozrieť WTC a potom odísť na letisko. Boli sme v hoteli asi o 15 ulíc

vyššie ako WTC. Išli sme sa pozrieť, čo sa deje. V uliciach bola panika a prach, pretože práve padala druhá veža. Nikdy na tento deň nezabudneme, ani na pocity, čo sme mali. Nezabudnem na to, že jeden moment môže zmeniť váš život navždy.

Taňa, Bratislava

V ten deň som sa prechádzal po poľskom meste Wrocław a na mnohých výkladoch cestovných kancelárií som si počas dňa všimol reklamu na výlety do „Nového Jorku“ (presné hláskovanie si už nepamätám). Po obzretí pamiatok som podvečer v jednej reštaurácii počul rozhovor čašníčok o nejakých vážnych udalostiach

spôsobených Palestínčanmi. To však bolo vtedy na bežnom poriadku, tak som tomu nevenoval pozornosť. Až neskôr vo vlaku sa ma jeden dedko spýtal: „Zna pan co sze stalo v Americe???” Bol som absolútne šokovaný, moje prvé myšlienky však hneď patrili Usamovi bin Ládinovi, ktorý sa najmenej pol roka predtým verejne vyhrážal USA. Ani po udalostiach na veľvyslanectvách v Afrike ho asi ešte nebrali príliš vážne.

Miloš, Michalovce

Vaše príspevky sme vybrali zo stránky:

www.pravda.sk/september